



Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 31.01.2025
Vår referanse: 25/06804-1
Deres referanse:
Saksbehandler: Daniel Aleksander Megård

Oppdragsbrev SIVA 2025

1. Overordnede mål og føringer

De overordnede føringene for bevilgningen til Siva finner vi i vedlagte oppdragsbrev fra Kommunal- og distriktsdepartementet til fylkeskommunen vedrørende programkategori 13.50, datert 06.01.2025.

Oppdraget er finansiert over Statsbudsjettet kap.553 Regional- og distriktsutvikling Post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling. For å styrke den regionale næringspolitikken er oppdragsgiveransvaret tildelt fylkeskommunene.

Inkubatoren og de tre næringshagene i Agder hadde oppstart i ny programperiode i 2023. Fokus har vært økt på bærekraft, forsterket kopling mot FoU, digitalisering og industriutvikling, kompetanseutvikling, forsterket henvisningskompetanse og økt samspill med andre virkemiddelaktører. Arbeidet med FNs bærekraftsmål har sterk tilknytning til det nasjonale og regionale fokuset på missions. Missions er et fylkesovergripende samarbeid for å legge til rette for å realisere avgrensede samfunnsoppdrag, og ble vedtatt av fylkesutvalget i Agder 29.11.2022 (PS 159/22).

Følgende samfunnsoppdrag (missions) ligger fortsatt til grunn i det videre arbeidet:

- Utvikle grønn sirkulær industri gjennom industriell symbiose på tvers av verdikjeder.
- Bygge infrastruktur for grønn sirkulær industri
- Kompetanseløft for å realisere grønn sirkulær industri

Oppdraget til SIVA er utformet og finansiert på bakgrunn av regionale behov og prioriteringer relatert til hovedmålene i Regionplan Agder 2030 med tilhørende Handlingsprogram 2025 – 2028. Ny revidert utgave av Regionplan Agder 2030 ble vedtatt i fylkestinget 22.oktober 2024.

Det forventes at SIVA setter seg inn i innholdet til den reviderte utgaven.

2. Fylkeskommunens oppdrag til Siva over post 553.61 for 2025

Som grunnlag for bevilgningen i 2025 viser vi til vedlagt oppdragsbrev for statsbudsjettet 2025 fra Kommunal- og distriktsdepartementet til fylkeskommunen vedr. programkategori 13.50, datert 06.01.2025. Bevilgningen i ordningen er gitt i kap.553, post 61, Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling.

I fylkeskommunens vedtatte Økonomiplan og budsjett for 2025 er rammebevilgningen fra Kommunal- og distriktsdepartementet på 34, 9 millioner. Rammen fordeles på seks øremerkede nasjonale programmer som skal forvaltes av Innovasjon Norge og Siva-operatørene på oppdrag fra Agder fylkeskommune.

Fordelingen av midler til programmene som forvaltes av Siva-operatørene i 2025 er som følger:

Bevilgninger 2025 (tall i 1000)	2025
SIVA Næringshager	
Lister Nyskaping	3750
Lindesnesregionen Næringshage	2600
Pågang Næringshage	2600
Totalt Næringshageprogram	8950
Bevilgninger i 2025 (tall i 1000)	2025
Inkubasjonsprogrammet	
Innoventus Sør	6847
Inkubasjonsprogrammet	6847

I det nye næringshage- og inkubasjonsprogrammet for perioden 2023-2032 plasserte SIVA, som fagansvarlig for programmene, Innoventus Sør på tredje øverste tilskuddsnivå i programmet som er 5,0 mill. kroner. Etter en vurdering av de to første årene i ny programperiode ble Innoventus igjen plassert på det tredje øverste nivået som nå har blitt 5,5 mill. kroner. Agder er en av regionene med absolutt lavest verdiskapning i landet per sysselsatt i regionen og en lav sysselsettingsandel blant befolkningen mellom 20-60 år. Det er derfor nødvendig og styrke dette arbeidet. Økt verdiskapning er en viktig oppgave for inkubatoren. Siva har også foreslått tilskuddsnivå tilsvarende det nest øverste nivået (6,2 mill. kroner) da de ser potensiale i Agder og i forretningsmodellen til Innoventus. Det foreslås derfor å styrke dette arbeidet med å øke bevilgningen til Innoventus Sør med 1,3 mill. kroner.

I den siste vurderingen av næringshage- og inkubasjonsprogrammet ble også Lister Nyskaping plassert i øverste tilskuddsnivå som er kroner 3,6 mill. I tillegg skal midlene fra statsbudsjettet fordeles til fylkeskommunene med en regional del og en distriktsdel. Den distriktsrettede delen skal utjevne geografiske skiller ved å kompensere for ulemper i distriktsområdet. Oppgavene næringshagene utfører i distriktene er svært viktige for regionen, og det er besluttet å øke bevilgningen med totalt 300 000 kroner fordelt på de tre næringshagene. Lister Nyskaping får en økning på 100 000 kroner. Lindesnesregionen Næringshage og Pågang Næringshage får en økning på 100 000 kroner hver for å matche anbefalingene til Siva basert på tilskuddsnivå.

a) Mål og prioriteringer for post 61

Overordnet mål med midlene over post 61 å mobilisere bedrifter til innovasjon og bidra til verdiskapning, sysselsetting og nyskaping i regionene. For 2025 skal rammen bidra til grønn omstilling av næringslivet i regionen, gjennom å styrke bedriftenes grønne konkurransekraft og støtte prosjekter med positiv miljøeffekt.

Målene må sees i sammenheng med FNs 17 bærekraftsmål og det nasjonale og regionale

arbeidet med missions, samt Regionplan Agder 2030 tilhørende Handlingsprogram 2025 – 2028. Agder har gjennom mange år utmerket seg som en gründerregion med mange nyetableringer. Tilrettelegging for nyetableringer vil være et viktig bidrag for å øke tilfanget av vekstkraftige målbedrifter også i 2025.

Det har vært en liten økning i andel foretak som har overlevd fem år fra etableringsåret når vi ser på perioden fra 2016 til 2021. I 2016 var andelen for Agder 29,6 prosent og denne har økt til 33,9 prosent i 2022. Hvis vi ser på tall for Norge, har andelen foretak som har overlevd fem år økt fra 27,3 prosent i 2015 til 29,8 prosent i 2022. Agder har en høyere overlevelsesrate enn landsgjennomsnittet.

Indikatorer		Resultater (%)					Mål	Kommentarer
		2020	2021	2022	2023	2024	2030	
Flere vekstkraftige små og mellomstore bedrifter etablert.		11,8	12,9	10,9	n/a	n/a	13,0	Antall nyetableringer per 1000 innbyggere var 10,9 i Agder for 2022, og gjennomsnittet for Norge var 10,8. Andel foretak som har overlevd i fem år fra etableringsåret – Agder: 2022 – 33,9%. Norge: 2022 – 29,8%
Næringsstrukturen er mer variert og preget av godt samarbeid med academia og offentlig sektor.	Andel sysselsatte innen næringene informasjon og kommunikasjon.	1,9	1,9	2,0	2,08	n/a	2,5	Det har vært svak oppgang i andelen lønnstakere i disse næringene siden 2018. Gjennomsnittet i Norge var på 4,1%
	Andel sysselsatte innen næringene teknisk og forretningsmessig tjenesteyting.	8,8	8,9	9,3	9,32	n/a	11,0	Det har vært svak oppgang i andelen lønnstakere i disse næringene siden 2018. Gjennomsnittet i Norge var på 11,4%.

Det forventes at Siva er bevisst på dette i sin bestilling til inkubatoren og næringshagene.

Det forventes også at Siva og operatørene av programmet deltar aktivt i arbeidet med videreutvikling og samordning av innovasjonssystemet i Agder. I tillegg ønsker Agder fylkeskommune at Siva vurderer hvordan næringshageprogrammet og inkubatorprogrammet understøtter Agders målsettinger og prioriterte bransjer.

Agders nye målsetninger etter revideringen av Regionplan 2030 er følgende:

- Næringslivet i Agder preges av innovative etableringer og flere vekstkraftige bedrifter.
- Sysselsettingsveksten er høyere enn landsgjennomsnittet og basert på landsdelens komparative fortrinn.
- Næringsstrukturen er mer variert og preget av et godt samarbeid mellom næringsliv, academia og offentlig sektor.
- Økt verdiskaping basert på bærekraftig ressursforvaltning og tilgang på fornybar energi.
- Regionen har smart, energieffektiv og naturvennlig produksjon, distribusjon og bruk av energi, blant annet ved å ha lagt til rette for industrietableringer i tilknytning til kraftknutepunkt.
- Agder er omstilt til en mer sirkulær økonomi, der gjenbruk og ombruk av ressurser prioriteres.

- Private og offentlige virksomheter fremmer heltidskultur, likestilling, inkludering og mangfold.

Prioriterte bransjer er følgende:

- Grønn industri (Se også Veikart for grønt industriløft).
- Tre-bearbeidende industri.
- Marine næringer.
- Reise- og opplevelsesnæring.
- Matsatsingen med utvikling av tiltak som f.eks. Fôra. (Matregion Agder).

b) Inkubasjonsprogrammet

Målet med inkubasjonsprogrammet er økt nasjonal verdiskaping gjennom å identifisere, videreutvikle og kommersialisere gode ideer til nye vekstbedrifter, og gi ny vekst i etablerte virksomheter.

Midlene til og aktiviteten hos operatørene defineres i følgende to kategorier*:

1. Innovasjonsstøtte til små og mellomstore bedrifter (artikkel 28) som inkubatoren skal bruke på rabatterte innovasjonstjenester til små og mellomstore bedrifter som er tatt opp i inkubasjonsprogrammet.
2. Støtte utenom statsstøtteregulverket som skal dekke kostnader knyttet til administrasjon og gjennomføring av inkubasjonsprogrammet. I dette inngår for eksempel innlemmelse av deltakere i programmet, rapporteringsforpliktelser, prosjektledelse, profilering og markedsføring, organisering av opplæring mv.

*80% av tilskuddet gis til punkt 1 og 20% til punkt 2 (Se vedlegg: Retningslinjer for kap 553.61)

c) Næringshageprogrammet

Målet for næringshageprogrammet er å bidra til økt verdiskaping basert på regionale fortrinn, gjennom å legge til rette for utvikling av bærekraftige og omstillingsdyktige bedrifter. Aktiviteten skal skje i områder med svak eller ensidig næringsstruktur, fortrinnsvis innenfor virkeområdet for distrikts rettet investeringsstøtte. Målgruppen er små og mellomstore bedrifter og nyetableringer, primært i distriktene.

Midlene til og aktiviteten hos operatørene defineres i følgende to kategorier*:

1. Innovasjonsstøtte til små og mellomstore bedrifter (artikkel 28) som næringshagen skal bruke på rabatterte innovasjonstjenester til små og mellomstore bedrifter som er tatt opp som målbedrifter i næringshageprogrammet.
2. Støtte utenom statsstøtteregulverket som skal dekke kostnader knyttet til administrasjon og gjennomføring av næringshageprogrammet. I dette inngår for eksempel innlemmelse av deltakere i programmet, rapporteringsforpliktelser, prosjektledelse, profilering og markedsføring av næringshagen, organisering av opplæring mv.

*75% av tilskuddet gis til punkt 1 og 25% til punkt 2 (Se vedlegg: Retningslinjer for kap. 553.61)

d) Administrasjons- og gjennomføringskostnader

Midler til administrasjon og gjennomføring av oppdraget finansieres av Kommunal- og distriktsdepartementets overføring til Siva på kap. 553.61, på vegne av fylkeskommunene. Kommunal- og distriktsdepartementet overfører i 2025 19,2 mill. kroner til administrasjon og gjennomføring av alle de regionale oppdragene til Siva over kap.553, post 61.

Ved risiko for at faktiske administrasjons- og gjennomføringskostnader vil overstige beregnet ressursbruk, skal Siva varsle fylkeskommunene om dette. Eventuell overstigende ressursbruk til formålet skal avklares med fylkeskommunene og legges til neste års administrasjons- og gjennomføringskostnader. Dersom Siva har ubrukte midler til administrasjon og gjennomføring ved årets slutt, overføres dette til neste års oppdrag.

e) Særskilte oppdrag

Missions-satsningen er et fylkesovergripende samarbeid for å legge til rette for å realisere avgrensede samfunnsoppdrag, og ble vedtatt av fylkesutvalget 29.11.2022 (PS 159/22). Dette er også å anse som et særskilt oppdrag til Siva fra fylkeskommunen.

Følgende missions ligger fortsatt til grunn i det videre arbeidet:

- Utvikle grønn sirkulær industri gjennom industriell symbiose på tvers av verdikjeder.
- Bygge infrastruktur for grønn sirkulær industri
- Kompetanseløft for å realisere grønn sirkulær industri

3. Fylkeskommunens oppdrag til Siva med egne midler for 2025

De regionale prioriteringene og satsingsområder følger av Regionplan Agder 2030 (jfr. pkt.1). Regionplan Agder 2030 med tilhørende Handlingsprogram 2025 – 2028 vil være viktige dokument som gir føringer for oppdraget til Siva. Det forventes at Siva er bevisst på dette i sitt arbeid med de bedriftsrettede virkemidlene.

I tillegg vektlegges følgende prioriteringer/samarbeidsområder:

- Det forutsettes deltakelse i aktuelle strategi og handlingsprogram-prosesser (f.eks. arbeidsgruppene for rullering av handlingsprogrammet for Regionplan Agder 2030) og evt. andre relevante planprosesser samt relevante partnerskap og arenaer.
- Deltakelse i regionalt partnerskap og oppfølging av samarbeidsavtale mellom Agder fylkeskommune, Siva, Innovasjon Norge og Forskningsrådet.
- Samarbeid med strategisk viktige aktører, herunder hvilken rolle næringshagene og inkubatoren har i det regionale og nasjonale økosystemet for innovasjon.
- Deltakelse i regionalt samarbeid for økt verdiskaping knytta til bærekraftig mat og reiseliv
- Høsten 2024 ble det vedtatt å bevilge 1 mill. kroner til Innoventus Sør, i samarbeid med Innovasjon Norge, øremerket skalerings-satsing. Denne satsingen har som mål å bidra til økt fastlandseksport og internasjonalisering gjennom koordinert innsats for å rigge de mest lovende bedriftene i regionen.

Det er viktig at Siva gjør en proaktiv innsats for å opprettholde, utvikle og styrke eksisterende bedrifter i distriktskommunene i Agder. Det legges særlig vekt på samhandling med andre mobiliseringsinitiativ, herunder Driv Agder, Forskningsmobilisering Agder og Innovasjon Norge Agder.

Aktiv deltagelse på sentrale samhandlingsarenaer skal prioriteres, herunder det regionale næringspartnerskapet og «En vei inn». Det forutsettes at Siva og programoperatørene har et tett samarbeid med Innovasjon Norge og regionale næringsfond i forhold til generell

virkemiddelpolitikk/-bruk, mobilisering og aktuelle enkeltsaker og at dette samarbeidet videreutvikles.

I den nye perioden for næringshage-, og inkubasjonsprogrammet i 2023-2032 bes Siva ha økt søkelys på bærekraft, forsterket kobling mot FoU, digitalisering og industriutvikling, økt fokus på kompetanseutvikling, samt henvisningskompetanse og samspill med andre virkemidler som vil være et verktøy i bedriftenes omstillings- og utviklingsarbeid.

Mobilisering i hele bredden av virkemiddelapparatet innebærer også kunnskapsdeling omkring skalering. Det er ønskelig at Siva operatørene deltar aktivt i dette arbeidet.

4. Styring, koordinering og samhandling

Styringsdialog

Agder fylkeskommune deltar aktivt i de nasjonale styringsdialogene mellom fylkeskommunene og SIVA. I 2025 er det planlagt to nasjonale styringsdialoger. Et digitalt møte i juni og et fysisk møte i november. Agder er styremedlem i det nasjonale programstyret for næringshage- og inkubasjonsprogrammet. Siva deltar også i den regionale samhandlingsmodellen hvor det, i henhold til avtalen, gjennomføres flere drøftings- og utviklingsmøter i året.

Siva og fylkeskommunen skal informere hverandre om aktuelle saker på næringsområdet i fylket, både på operativt nivå og på ledernivå. Siva og Agder fylkeskommune skal gjensidig aktivt medvirke til å profilere hverandres virksomhet og representere hverandre i sammenhenger der dette er naturlig.

Budsjettinnspill og forslag til satsinger

Siva skal sende budsjettinnspill for post 61 til fylkeskommunene samlet innen 26. september, med kopi til Kommunal- og distriktsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet. Fylkeskommunene (samlet) og Siva blir enige om utarbeidelse av eventuelle satsingsforslag for post 61 omhandlende Sivas næringshage- og inkubasjonsprogram, og leveranser fra Siva i dette arbeidet. Forslaget skal drøftes i nasjonalt styringsdialogmøte på høsten.

Koordinering, samhandling og deltakelse i regionale utviklingsprosesser

Det er ønskelig med et årlig møte med Siva og programoperatørene for oppfølging og koordinering av innsatsen, både i forhold til fylkeskommunens øvrige virkemidler, regionale næringsfond og virkemidler fra andre regionale utviklingsaktører, som f.eks. RFF og forskningsmobilisering Agder. Deltagelse i «En vei inn» skal også være høyt prioritert.

Siva gjennomfører årlige utviklingssamtaler med inkubatoren og næringshagene i regionen, det er ønskelig at fylkeskommunen inviteres som observatør til disse møtene.

5. Rapportering

Rapporteringen til fylkeskommunene baserer seg i hovedsak på Sivas mål- og resultatstyringssystem (MRS-indikatorer på resultat og effekt) og støttende analyser for rapportering på de regionale oppdragene.

Fylkeskommunen ber om å få tilsendt Sivas samlede årsrapporter og tertialrapporter.

Det arbeides nasjonalt med å utvikle indikatorer på bl.a. bærekraft og fylkeskommunen vil, i dialog med programoperatørene, følge opp dette arbeidet.

Siva skal i tillegg rapportere på særlige regionale prioriteringer og utarbeide fylkesvis statistikk på resultater og effekter. Siva skal rapportere fylkesvis for foregående års oppdrag innen 1. mars hvert år.

Fylkeskommunen ønsker også en kvalitativ egenvurdering av hvorvidt, og på hvilken måte, programaktiviteten har bidratt til å nå skisserte fylkeskommunale målsettinger, samt hvorvidt bedriftsporteføljen treffer de prioriterte bransjene i fylket, jfr. punkt 2 ovenfor.

6. Utbetaling av midler

Virkemidlene gis som årlig rammetilskudd. I dialog med fylkeskommunen kan Siva søke om å overføre rammer fra et år til et annet.

Det vises til retningslinjer for Sivas forvaltning av Kommunal- og distriktsdepartementets midler fra kap.553, post 61 (Se vedlegg Retningslinjer kap.553,post 61).

Bevilgningen til Siva vil bli utbetalt til Siva i to terminer, den første antatte halvdel av årets ramme innen 1. februar, den andre terminen i august. Siva må i god tid før første utbetaling informere fylkeskommunen om hvilken bankkonto midlene skal utbetales til slik at dette kan påføres oppdragsbrevet.

Med hilsen

Wenche Fresvik
Avdelingsleder
Virkemidler og entreprenørskap

Brevet er godkjent elektronisk.

Mottakere: SIVA - SELSKAPET FOR INDUSTRIVEKST SF
SIVA - SELSKAPET FOR INDUSTRIVEKST SF v/ Randi Torvik